

● TIỂU THUYẾT CÔNG GIÁO

QUỶ XUNG TỘI

Kỳ 51

MA VĂN LIÊU

(Người tình về từ hỏa ngục phần 8 kỳ 51)

Người hầu gái của cô út Mỹ Hạnh xuất thân là một cô bé ở vùng thôn quê cùng cực gọi là vùng bưng biển, con của gia đình tá điền nghèo “rót mông toi”; năm 12 tuổi khi được cha mẹ đưa vào “ở đợ trừ nợ” cho đại chủ điền là ông bà Cả... cô bé -tên Liễn, ông bà đổi cho tên khác là Đào- được ăn mặc tương đối đầy đủ khiến ngày càng trở nên phồng phao mon mơn trông thật dễ coi... lên 14 tuổi, cô bé Đào trở mã tỏ ngay ra là một thiếu nữ có nhan sắc, ông bà Cả liền cho làm hầu gái của riêng cô con gái út Mỹ Hạnh; vì có nhiều điểm tương đồng với cô chủ Mỹ Hạnh như cùng tuổi, cùng thanh mảnh, sạch gọn, ý tứ, lại còn thuận tình hợp ý với cô chủ như hai chị em... nên hầu gái tên Đào được cô út Mỹ Hạnh tin cẩn rất mực, tin cẩn đến độ đôi khi dám thổ lộ mọi việc cho cô bé hầu gái duyên dáng, lanh lợi và ý tứ này.

Chưa bao giờ Đào được sai đến tiệm thuốc Bắc của thầy “chệt Xán” –chệt Xán là tên dân trong vùng gọi tay thầy thuốc Bắc thủ hạ của ông bà Cả; “chệt” là tiếng gọi chung đàn ông người Hoa, “xâm” là tiếng gọi chung đàn bà người Hoa; “Xán” là tên riêng chữ Hoa đọc trại ra bằng tiếng Việt- nhưng từ khi cô út Mỹ Hạnh “đi lại” với cha phó Lê Lâm, bà Cả liên tục sai Đào, thời điểm này đang 17 tuổi, đến tiệm thuốc Bắc của thầy chệt Xán để liên tục mang về những thang thuốc bổ cho cô con gái Út uống... kỳ thực, đó là những thang thuốc chứa trong đó những dược liệu tránh thai rất hiệu nghiệm nhập cảng từ bên Tàu.

Hên, xui đổ ai biết trước! Phải từ từ mới rõ số phận của người hầu gái tên Đào này.

Xem ra bộ đồ bà ba đen tằm thường quanh năm khoác trên người... không che giấu nổi nhan sắc và sự mặn mà của dáng thanh xuân và nét duyên dáng quyến rũ đặc biệt của người hầu gái tên Đào, cứ coi ông thầy chệt Xán bỗng sững sờ khi lần đầu vừa gặp Đào bước vào cửa tiệm thuốc Bắc của mình thì biết. Từ đó trở đi, bằng mọi thủ đoạn của một tay giang hồ trôi dạt từ bên Tàu sang tận nơi đây để lập nghiệp, thầy chệt Xán không lâu, đã mua được lòng của cô hầu gái bằng những chiêu thức rất ư cô lỗ sĩ mà linh nghiệm tuyệt vời... tức bằng những món tiền lớn và dòn dập... mà theo cô gái, có nằm mơ cũng không thấy, giúp cô gửi về trợ đỡ cha mẹ. Cô hầu gái tên Đào rơi vào tay chệt Xán dễ ợt. Còn chệt Xán, chệt đắm chệt đuối với cô hầu gái nhà ông bà Cả.

Những cuộc hẹn hò vụng trộm của họ, đầu cho có được chệt Xán khéo léo đến mấy để sắp đặt, rồi thì cũng không thể qua mắt vợ tên “xâm Lìn” mãi được! Đàn ông người Hoa tin rằng mỗi lần phá trinh được một cô gái là mỗi lần làm ăn phát đạt hẳn lên, vì thế, vợ của chệt Xán không lạ gì tính trăng hoa của chồng... giống như bao phụ nữ, mỗi lần phát hiện chồng dan díu với một phụ nữ, xâm Lìn nổi cơn ghen lồng lộn, có lần đánh ghen ở giữa chợ, có lần ghen đến lột quần áo nạn nhân phơi tròng giữa đường giữa xá, có lần ghen tạt nước sôi vào mặt một cô nhân tình của chệt Xán đến độ phải bồi thường bọn tiền cho nạn nhân v.v... cái nét ghen như trời gầm đất lở, độc dữ “dám làm tất cả không trừ chuyện gì” của xâm Lìn, chệt Xán thuộc lòng, nhưng chệt Xán lại không thể nào bỏ tật; lần này có khác, chệt Xán định ăn vụng cú chót với một cô gái quá hấp dẫn rồi thôi cho vợ con vui; nhưng xui! cũng vào lần này, vợ chệt Xán quyết định “khử” chồng luôn cho dứt nợ tình một lần rồi tiện thể ôm hết tài sản kèch xù... đi thẳng về Tàu.

Nghĩ như vậy xâm Lìn lên kế hoạch “ghen chi tiết”. Bà tính rằng, không ghen dùng dùng như

trước nữa, mà phải ghen cho kỳ độc, kỳ lạ và kỳ khó thể đoán... Bà ta âm thầm lặng lẽ theo dõi chồng và mưu toan mọi kế hoạch, ngoài mặt vẫn tỏ ra rất bình thường như không hay biết; xảo quyết hơn, xâm Lìn nguy trang bằng những vụ cầm rằm băng quơ như bản tính cố hữu thường ngày khiến chệt Xán càng tin rằng “chó sủa là chó không cắn”. Đúng là “*nữ nhi trường tình, anh hùng khí đoản*”!

Nhiều người khờ dại chẳng suy: Minh có khôn khéo thì liệu đã khôn khéo đến đâu? Minh có xảo quyết thì liệu đã đến mấy! Minh có dữ dằn thì dữ mãi được chăng? Có câu: “*Cao nhân tất hữu cao nhân trị*” (người giỏi ắt có người giỏi hơn thống trị). Phải! Tự cổ chí kim, các tay bạo chúa, các tay hung thần, các tay “anh hùng hảo hớn”... bạo, hung, “anh hùng hảo hớn”... quá lắm cũng không lột vỏ sòng thọt để bạo mãi, hung hoài và lên mặt “anh hùng hảo hớn” dài dài! Chệt Xán cũng vậy! Tự phụ mình độc dữ, tinh khôn, ranh mãnh hơn người, thế mà giờ đây như người đang ở ngoài ánh sáng, vợ y như người đang nấp trong bóng tối của sự âm mưu rình rập, thầm kín theo dõi nhất cử nhất động với chí quyết giết chết y bằng được... liệu y có hay biết? Thật!... Đàn ông độc dữ lẫn hiếp, hung hãn bạo hành, vô luân ức hiếp phụ nữ cứ mãi ngu ngốc lầm tưởng mình hay giỏi... ngờ đâu lắm khi mình đang bị chính vợ con trả thù kín đáo bằng cách này cách khác. (1)

Trong tiệm thuốc Bắc to đùng rất bề thế, xâm Lìn vợ chệt Xán luôn giữ vai trò đứng quầy trực tiếp bốc thuốc theo toa của chồng, thu tiền và trấn giữ két sắt... đã trải qua bao chục năm; sắc tộc Hán, quê quán Tứ Xuyên, đầu óc kinh doanh Hoa kiều sắc xảo, tính chịu thương chịu khó lẫn hiệu xuất cao trong công việc làm ăn buôn bán... của xâm Lìn, chệt Xán còn có thể tìm đâu được người thứ hai nào vừa ý mãn nguyện đến thế!... xâm Lìn biết chồng chỉ dựa vào mình thôi cho nên gần đây, khi biết rõ những thang thuốc chệt Xán trao cho cô hầu tên Đào đến lấy mang về cho ông bà Cả là loại thuốc gì, gồm những vị thuốc chi, cho ai uống và uống để làm gì... xâm Lìn ranh ma ám hại chệt Xán bằng cách rút bớt dần liều lượng thứ này, thêm thắt thứ kia với kỹ xảo thuốc tuyệt chiêu của riêng giới thầy thuốc Bắc.

Chệt Xán thấy vợ im hơi lặng tiếng không mấy may động tĩnh, thỉnh thoảng có cầm rằm chồng, nhưng liền sau đó lại chiều chồng như bản tính cố hữu thì tự cho rằng mình vẫn khôn khéo khiến vợ tài tình; y còn tự nghĩ mình qua mặt được vợ dễ dàng... nghĩ đến đó, lòng y bỗng cảm thấy thương vợ, biết ơn vợ và càng tin cậy trao phó mọi việc làm ăn cho vợ, để mặc vợ chăm sóc tất cả đến không thèm kiểm tra thuốc thang vợ bốc, và lại gần chục tháng vừa qua, cô Út Mỹ Hạnh uống đều những thang thuốc như vậy công hiệu thấy rõ...

Một hôm nhận được lệnh ông bà Cả gọi đến, chệt Xán ngăn người khi được thông báo cô út Mỹ Hạnh có thai.

Bằng mọi mảnh khoe ăn nói quanh co luồn lách rất tinh quái, bằng mọi thủ đoạn đóng kịch diễn tuồng rất ranh mãnh, chệt Xán bày trò chặn mạch cho cô Út, rồi lý giải đủ điều nghe rất xuôi tai... tuy nhiên không thể nào qua được ông bà Cả, những người hơn chệt Xán đến mấy “cái đầu”. Thiệt là... những kẻ gian xảo ranh ma luôn là những kẻ xuẩn ngốc... xuẩn ngốc ở chỗ cứ tưởng người khác trí khôn cũng cạn hẹp như mình.

Trước thềm nhà chào ông bà Cả để ra về, chệt Xán thoáng thấy ánh mắt của ông Cả nhìn y hơi lạ.

Về nhà y gấp rút hỏi lại xâm Lìn. Suốt đêm đó và sang ngày hôm sau, hai vợ chồng không tài nào tìm ra –tất nhiên xâm Lìn giả vờ cũng không biết- nguyên do khiến cô út Mỹ Hạnh dính thai...

Còn đang rối tung rối bời, lệnh ông Cả lại gọi đến nữa.

Lại tới cô tư Mỹ Hồng cũng có thai...

Chệt Xán mừng thầm liền nghĩ cách vận dụng kế “*Man thiên quá hải*” (giấu trời qua biển) tức lấy chuyện cô Tư có bầu để né trách nhiệm y đã để cho cô Út dính thai.

Nhưng đã nói ông bà Cả luôn cao hơn y mấy cái đầu, luôn đi trước y mấy bước. Ông Cả chỉ hắng giọng nhẹ một tiếng, cô hầu gái tên Đào từ trong chạy ra bù lu bù loa khóc kể báo tin bị mang bầu với chệt Xán.

Ông Cả hỏi chệt Xán:

- *Thầy giải thích sao đây!*

Chệt Xán tái mặt. Mọi hôm, gương mặt xương xương dài ngoằn và da mặt hơi rỗ của y là nỗi khiếp sợ của nhiều người dân ở vùng này, bây giờ nó gần giống như núi giẻ rách.

Trong khi bà Cả tru tréo thì ông Cả im như hồ nước lặng... đáng như suy nghĩ. Hồi lâu, ông Cả lên tiếng:

- *Thầy phá tan kế hoạch của gia đình tôi rồi! Thầy thù tôi dữ ha!*

Bà Cả nhất định làm tới, nhưng ông Cả giải vây cho chệt Xán yên ổn ra về với lòng độ lượng cao cả của một con cọp xám trước khi ăn thịt thì thả con mồi ra giả bộ cho phép tự do muốn đi đâu thì đi.

...

Xẩm Lìn an ủi và bày kế cho chồng bỏ trốn ngay trong đêm.

Sắp xếp hành lý vào một cái tay nải cho chệt Xán xong, xẩm Lìn sai một tứ gái đến lấp ló ở hàng lũy khu dinh thự ông bà Cả chờ cơ hội thuận tiện để lên trao cho cô Đào một mảnh giấy nhỏ bên trong chệt Xán hẹn nửa đêm hãy đến điểm hẹn cùng với chệt Xán trốn đi.

Từ hôm đó trở đi, người dân vùng này không còn thấy bóng dáng ông thầy chệt Xán lần nào nữa, trong khi cô hầu gái tên Đào vẫn ở nhà ông bà Cả với đứa con trong bụng. Kẻ đồn thế này, người đoán thế khác chẳng biết đâu là giả đâu là thật. Tiệm thuốc Bắc thừa người dần rồi từ từ lui tàn và đóng cửa, xẩm Lìn cũng biến theo; nhưng trước khi biến theo, mục xẩm còn quậy cho tan tành rồi mới chịu rút đi.

Ai theo dõi kỹ lưỡng tấn tuồng dài do Đảng Hóa Công dàn dựng, khi màn kịch bắt đầu bước vào giai đoạn cao trào để kết thúc, bỗng dung nhận thấy có một nhân vật lạ bước vào đại sân khấu, nhân vật này chưa ai từng nghe nói đến hoặc chẳng ai có thể nghĩ ra, nhân vật lạ ấy là một người đàn bà, người đàn bà này lại được đóng một vai khá đặc biệt gần như người châm ngòi bật lửa cho bùng cháy lên từng đống củi từ lâu đã chất sẵn... người đàn bà ấy chính là xẩm Lìn, vợ chệt Xán.

...

Khi một người đến lúc hết thời, khi số ai đó đã đến hồi mặt vận thì mọi cơ nguyên lớn nhỏ thúc đẩy nhau, thay phiên nhau, dất dứu nhau mà gây nên cuộc tàn phá lớn nhỏ dòn dập biến thành cảnh sụp đổ liên hoàn.

Sau khi xảy ra 3 vụ chửa hoang cùng lúc ngay trong nhà mình, ông bà Cả mất hết bình tĩnh khiến họ có những “nước cờ” xử lý sự việc rất thiếu khôn ngoan; tình hình thế là ngày thêm hỗn loạn.

“Nước cờ” thứ nhất là trừ khử chệt Xán do nghi ngờ tay thầy thuốc Bắc này trở mặt âm mưu phá hỏng kế hoạch bắt các cha phó về ở rể nhà mình; “nước cờ” này tai hại ở chỗ tự biến mình thành “gió” để xẩm Lìn “bẻ măng”, tức vô tình biến mình trở thành tay đao phủ cho xẩm Lìn thực hiện việc tống khứ ông chồng vừa để trừng phạt vừa để chiếm đoạt tài sản; tai hại của “nước cờ” này còn là mở cửa chuồng thả ra thêm một con thú còn độc dữ hơn chệt Xán gấp nhiều lần, để nó xông ra hoành hành chính người thả là ông bà Cả... bởi sau khi chệt Xán bị loại, mối căm ghét đã sẵn, nay tăng thêm, trút lên cả nhà ông bà Cả bằng cách xẩm Lìn ra tay quậy nhiễu hãm hại cho kỳ tan kỳ nát cả nhà ông bà Cả. Từ nay khán giả của tấn tuồng đại bi hùng kịch sẽ thấy mọi việc đều có bàn tay của xẩm Lìn giấu mặt cực khéo cực thâm cực độc nhúng vào. Người đàn bà trạc

bốn mươi tuổi này – thua chệt Xán hơn 10 tuổi- chẳng đẹp gì cho cam, lại cũng không có chi đặc biệt ngoài đôi mắt lé duyên và giọng nói khá có uy... thế mới chẳng ai thèm để ý! chẳng để ý hèn chi bỏ qua luôn... không ai chịu thắc mắc tự hỏi tại sao đàn bà xoàng xĩnh đến thế mà con “sói dữ” chệt Xán sợ một phép, mà bất cứ người giúp việc nào cho tiệm thuốc Bắc cũng đều riu riu tuân lệnh... bỏ qua luôn cho đến lúc mọi chuyện ra bao nông nổi... giặt mình kinh hãi thì đã muộn.

Người đàn bà ấy đạo diễn luôn cả vở kịch cô tư Mỹ Hồng đang đóng cặp với cha phó. Phải không? – Phải!

...

Trở lại với cô tư Mỹ Hồng.

Cô tư Mỹ Hồng giờ chiêu “mèo vờn chuột” thật dai khiến cha phó Lê Lâm “thân xơ thất xở” ngày thêm nung nấu ý chí chiêm cho bằng được “bà chị vợ” mới thôi. Lẽ tự nhiên đàn ông dục đi trước tình, vì thiên nhiên luôn phú bẩm cho giống đực là giống bao giờ cũng xung động về tình dục hơn giống cái để luôn giữ vai trò chủ động trong việc gây dựng và lưu truyền nòi giống, cho nên trong khi cha phó Lê Lâm, vì đã ném được “trái cấm” tình dục với cô út Mỹ Hạnh, người xưa nói tình dục là thứ “*ăn được nhìn không được*” nên càng bị thôi thúc muốn được “gần” luôn “bà chị vợ” ngay, muốn “*hoa thom đánh cả cụm*”, muốn “*ném được cô em thòm thòm bà chị*”... thì cô Tư vẫn một mực bình thản kiêu “con nai vàng ngơ ngác”, ngơ ngác do chưa biết gì về tính dục nên chưa biết ham muốn. Nhờ vậy, cứ cách vài ba ngày, cô Tư lại đến “thăm bầy” cha phó Lê Lâm một lần, mỗi lần cô Tư lại khéo léo gợi nơi cha phó một cơn thèm khát mới mãnh liệt hơn. Khó trách cha phó Lê Lâm! Đến lần nào “bà chị vợ” cũng đều đến với phong cách một nữ giáo dân ngoan đạo và cực kỳ nét na, tức ăn vận kín đáo, ngôn từ lễ phép, cử chỉ đoan trang, hành vi ý tứ, nét mặt trang nghiêm... tất cả những thứ đó làm cha phó Lê Lâm muốn điên lên được. Nếu các cô gái non nớt tưởng chỉ có thể quyến rũ đàn ông bằng ăn mặc hở hang, gợi cảm gợi dục nơi đàn ông bằng sự dễ dãi trác nết, chinh phục đàn ông bằng sự thách thức gợi mời... thì những phụ nữ già giặn khôn ngoan lại tin chắc trăm phần trăm rằng sự kín đáo, e lệ, cả thẹn giấu bên trong là tính đoan trang, sự tiết hạnh sẽ là thứ vũ khí cực lợi hại để chinh phục trái tim đàn ông kể cả sự kính trọng của họ... Thật vậy! Phụ nữ già giặn khôn ngoan và sành sỏi biết tạo cho mình sự quyến rũ bằng một sức hút tự bên trong chứ không phải sức hút bên ngoài do hình dong dáng vẻ, nữ sắc hay những yếu tố hời hợt mau phai; sức hút tự bên trong gây quyến rũ cực mạnh; vậy hỏi sức hút tự bên trong ấy là gì? – là nữ tính (2). Càng có nhiều nữ tính, phụ nữ càng có nhiều sức hút, càng nhiều sức hút càng quyến rũ đàn ông dù ăn mặc kín đáo đến đâu.

Nữ tính là sức hút cực mạnh; đã vậy trong nữ tính, lại có một điều hấp dẫn nổi trội, đó là sự khó hiểu đặc trưng phái nữ. Đàn ông bị kích động nhất bởi sự khó hiểu – có những đàn ông còn bị cuốn hút bởi sự hiểm nguy trước mắt- giống như con mèo luôn bị hấp dẫn bởi sự di động. Cô tư Mỹ Hồng đích thị thật khó hiểu! Mới ngày nào dễ dàng nằm gọn trong lòng cha phó, giờ có vẻ xa lạ, nghiêm nghị; mới ngày nào yếu đuối nấp tìm sự che chở, giờ đây mạnh mẽ, nghị lực và hững hờ lẫn đôi chút lạnh lùng gần như kênh kiệu; mới ngày nào nhìn cha phó bằng cặp mắt hàm xúc bao hứa hẹn, nay ra vẻ thánh thiện, nét na và bất cần... cha phó chẳng còn biết đường nào mà lần, mà hiểu ra làm sao. Chính những sự suy đoán, nghĩ ngợi, giả định, thắc mắc... mãi hoài diễn ra trong tâm trí lại chính là những gấn kết cha phó gấn gửi thêm trong tư tưởng với “bà chị vợ” mỹ miều mà “trời ơi đất hỡi” này.

...

Một buổi sáng sau lễ misa (3) hằng ngày, trời còn mờ tối, cha phó Lê Lâm nghe tiếng gõ cửa phòng mình.

Cửa mở.

Cô tư Mỹ Hồng với gương mặt rục rờ như vàng dương xuất hiện ở khung cửa, cha phó không

thể dần lòng được nữa, nhìn sững khoảng mười giây liền ôm chầm lấy cô Tư xiết mạnh vào lòng. Cô Tư vùng vẫy kịch liệt –tất cả... kể cả sự vùng vẫy kịch liệt cũng đều nhất nhất, nằm cả trong kịch bản của cô Tư-. Cô Tư càng giẫy để thoát ra khỏi vòng tay như gọng kềm của cha phó, cha phó càng ôm chặt. Đáng người cha phó với chiều cao khá lý tưởng nên không dễ gì cô Tư có thể thoát ra được. Chẳng những không vượt thoát, cô Tư còn bị cha phó tìm cách hôn lên mặt. Tất cả những giằng co, níu kéo mạnh mẽ -đối với cha phó là thật, đối với cô Tư là giả bộ- của cả hai bên làm cho các hàng nút bóp (4) yếu ớt trên chiếc áo dài mỏng tanh của cô Tư sút ra hết một loạt – cũng có trong kịch bản hân hoan- mà khi chiếc áo dài bị sút hết nút, đồng nghĩa với việc phơi bày cả phía trước thân thể cô Tư ra trần trụi... đến đây thì cha phó khác nào con mèo nghe mùi mỡ, không gì còn có thể ngăn lại được cơn thèm muốn nữa rồi. Khi cha phó tìm được môi của cô Tư là lúc sức giằng co giẫy giụa của cô Tư yếu dần vì thân gái mong manh yếu đuối; cô Tư cố mím chặt đôi môi mong thắm, vừa lắc lia lắc lịa cái đầu né tránh nụ hôn... càng tạo thêm sự kích động cha phó mạnh hơn lên; cô Tư yếu dần, đành chịu buông xuôi một nước. Tất cả đều nằm trong dự kiến; tuy cô Tư tính toán như thần, mọi chi tiết xảy ra đều đúng với dự kiến, nhưng có một chi tiết không thể dự đoán nổi, đó là khi hai làn môi gắn chặt vào nhau, cô Tư bỗng... hoàn toàn không còn biết gì nữa, không còn làm chủ được mình nữa, lúc này cô chỉ còn một cảm giác bồng bềnh bay bổng trên chín tầng mây... và thế là sự việc trôi “đến đâu đến đâu...” cô Tư không biết rõ mình làm gì và ra sao nữa...

...

Khi tỉnh giấc men say, cô Tư thấy trên người mình không còn một mảnh vải che thân và cùng nằm trên giường với cha phó Lê Lâm.

Cô Tư khóc nức nở -có trong kịch bản vì lúc này cô đã tỉnh giấc- Cha phó ôm “bà chị vợ” vào lòng và ru bằng những lời tình nồng ngọt ngào thắm đằm...

Cô Tư im lặng một lúc rồi trở lại trạng thái ương ngạnh, khi thì hối hận việc mình đã làm, lúc lại oán trách cha phó v.v... rồi ra về trong sự trang nghiêm xa cách.

(còn tiếp)

-
- (1) Có một câu chuyện kể rằng: Một người chồng kia hung hãn và độc ác luôn bạo hành vợ, bỗng bị bệnh nan y... trong lúc nằm chờ chết, chỉ còn biết bám víu riết lấy... người vợ... lúc này hẳn mới ăn năn và tiện thể hỏi người vợ hiền lành nhân nhện sao không lợi dụng lúc này trút mọi oán giận và trả thù hắn đi. Người vợ trả lời: “Thực ra rất dễ để trả thù những kẻ bất lương như ông!... Những chén cơm, những bát canh, những ly nước... hằng ngày hầu hạ ông, tôi đều có thể kín đáo thả vào đó đồ dơ, chất thải, thuốc độc giết ông từ từ mà ông không thể nào hay biết; nhưng tôi không trả thù ông kiểu cách ấy lúc đó cũng như lúc này, mà trả thù ông bằng lòng tốt của tôi. Sự trả thù này sẽ đeo bám lấy ông qua đến tận cõi chết, theo đến tận đời sau, mãi mãi... kia!”.
 - (2) Một cha giáo triết sử than phiền: “Tình cờ tôi bắt gặp cảnh một nhóm nữ tu trẻ tắm biển với quần áo sơ-mi trắng... Các sơ tưởng với bộ cánh kín đáo như thế sẽ an toàn khỏi ánh mắt đàn ông. Có Chúa chứng giám! Hôm đó các sơ là những phụ nữ quyến rũ và là tâm điểm lôi cuốn hết mọi ánh mắt đàn ông trong đó có cả tôi...”.
 - (3) Thánh lễ ngày xưa gọi là lễ misa, gốc La ngữ là missa: thánh lễ.
 - (4) Ngày xưa y phục của phụ nữ luôn dùng nút bóp nhỏ xíu bằng thiếc, khi cởi ra, chỉ việc kéo giạt là sút nút ra hết.